

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван Тодоров Тодоров

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по Административно право и административен процес – в професионално направление Право – 3.6, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ. бр. 100 от 15.12.2017 г.

Относно: научноизследователската и учебната дейност на гл.ас.д-р Маргарита Чешмеджиева

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Конкурсните документи, предоставени от кандидата Маргарита Чешмеджиева, съответстват на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ВПРАСЮЗУ.

Кандидатът е доктор по Административно право и административен процес, с дисертация на тема „Правно положение на омбудсмана“. Тя е главен асистент в катедра „Публичноправни науки“ в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Кандидатът е преподавател по Административно право и административен процес, Общинско право и Правен режим на държавната служба.

Кандидатът е вземал участие в проекти в страната и в чужбина, има публикации в международни и национални издания, член е на научни редколегии.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

В представената монография „Правен режим на предложенията, сигналите и жалбите“ кандидатът задълбочено изследва теоретичните постановки на конституционно закрепеното право на гражданите на

предложения, сигнали и жалби, като очертава конкретни нормативни празнини и практически проблеми, породени в практиката по реализация на тази правна уредба. Изследването е първото мащабно изследване, посветено на темата, и касае уредбата на тези институти в Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Оценявам високо детайлното разглеждане на правната уредба на предложенията, сигналите и жалбите. Кандидатът много точно обосновава, че то представлява една самостоятелна възможност за широк кръг граждани и организации да упражняват контрол върху органите при изпълнение на публичните им правомощия и да участват в подобряване на процеса на управление. Обосновава се механизмът, чрез който предложенията и сигналите са един от мощните механизми за реализиране на принципа на законност. Считам, че темата е от съществено значение за демократизацията на процеса на управление и развитието на гражданското общество в страната.

От особен интерес е мащабният сравнителен анализ на предложенията, сигналите и жалбите в различни държави от Европа, Азия, Африка, Южна и Северна Америка, установяващ, че тези права, макар и по различен начин и в различен обем, са регламентирани на конституционно ниво.

Съществен научен принос представлява класификацията на предложенията, сигналите и жалбите по различни критерии, обуславящи и специфичния ред и процедури за тяхното разглеждане.

От съществена значимост е и систематизацията на отделните етапи на производството по предложения и сигнали, като кандидатът паралелно разглежда неговите слабости и предлага разрешение. В този смисъл голяма практическа стойност има проведеното изследване на организацията на работата с предложения и сигнали по чл. 110 АПК в различни администрации, тъй като въз основа на него кандидатът прави заключение, че стандартите за работа следва да се уеднаквят с цел да се гарантират равни възможности за всички граждани за защита на правата им.

Приносен момент са предложенията, че в нормативната уредба следва да се предвидят ред и способи за осъществяване на контрол върху

административните органи при работа с предложения и сигнали. Тези норми биха създали допълнителни гаранции, че предложенията и сигналите на гражданите ще бъдат разгледани в предвидения в закона срок и ред.

Кандидатът разглежда и спецификите при подаване на предложения, сигнали и жалби от Омбудсмана като един мощен инструмент за защита на правата на гражданите.

III. Критични бележки и препоръки

Изложените критични бележки и препоръки не са съпоставими със значимия научен принос и по никакъв начин не се отразяват на високото ниво на научните тези на автора.

Изследване на уредбата на правото на предложения, сигнали и жалби на международно ниво, може би ще спечели, ако се съчетае с обсъждане на това право в съотношение и връзка с правото на добра администрация, закрепено в чл. 41 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Полезно би било да се обсъди и да се направи евентуално разграничение между правото на предложения и сигнали по АПК и правото на предложения и петиции в чл. 45 от Конституцията. Интересен е въпросът дали понятието „предложение“ по смисъла на чл.45 от Конституцията включва в някаква степен понятието „сигнал“ по смисъла на АПК.

Полезно е да се помисли и за причините, поради които инициативността на гражданите за подаване на предложения и сигнали до централната администрация сериозно надвишава тази в другите администрации.

Макар правото да подава предложения и сигнали да е регламентирано в чл. 109 АПК, отделното разглеждане на предложенията и сигналите леко измества фокуса на монографията от комплексното разглеждане на единно понятие за правото на предложения, сигнали и жалби, като предоставено на гражданите и организациите правно средство за защита на всички други техни права и участие в държавното управление.

IV. Заключение

Монографичният труд представлява значителен научен принос в областта на общата уредба на института на предложенията, сигналите и жалбите

в административното право. Значимостта произтича и от факта, че нормите на АПК са основната гаранция за защита правата на гражданите, включително и в случаите, когато в закон не е предвиден специален ред за упражняване на конституционно регламентирани им права. Допълнителните публикации затвърждават възможностите на автора да прави задълбочени анализи и утвърждават нейния научен принос. Кандидатът има много съществен опит в преподавателска дейност.

В заключение категорично препоръчвам на Научното жури да гласува положително и да предложи на Академичния съвет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ да избере гл. ас. д-р Маргарита Чешмеджиева на академичната длъжност „доцент“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

17.03.2018 г.

Член на журито: